

## คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้วินิจฉัยว่านายเสวต ทองรัมย์  
ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ  
ทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้องยื่นคำร้อง  
ต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า

ข้อ ๑ ด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่  
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ  
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่น
- (๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

และมาตรา ๒๕๒ บัญญัติว่า “บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑  
ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลา  
ดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นกรับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นกรับพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่ง  
หรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน  
และหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

ข้อ ๒ นายเสวต ทองรัมย์ เป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสมชาย สุนทรวัฒน์) ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๔๕/๒๕๔๑ เรื่องแต่งตั้งที่ปรึกษารัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๑ นายเสวต ทองรัมย์ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๕) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๕๒ นายเสวต ทองรัมย์ เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๑ จึงต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายในวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ต่อมานายเสวต ทองรัมย์ ได้พ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้วยการลาออกเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๑ นายเสวต ทองรัมย์ จึงต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่ง ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีที่พ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๒ ด้วย

ข้อ ๓ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ตรวจสอบพบว่า นายเสวต ทองรัมย์ ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทั้งกรณีเข้ารับตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ครบหนึ่งปี

ข้อ ๔ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงได้มีหนังสือลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๓๘๓ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๓ แจ้งให้นายเสวต ทองรัมย์ ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว และนายเสวต ทองรัมย์ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๓ ชี้แจงข้อเท็จจริงโดยไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแต่อย่างใด โดยชี้แจงว่า

“ตามหนังสือ ป.ป.ช. ที่ ปช. ๐๐๐๖/๓๘๓ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๓ ขอชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีข้าพเจ้าได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและ

สหกรณ์ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๑ โดยไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ นั้น ข้าพเจ้าขอเรียนชี้แจงว่าข้าพเจ้าไม่ทราบความจริงว่าจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินต่อ ป.ป.ช. ในขณะที่ดำรงตำแหน่งนี้ เพราะหากทราบข้าพเจ้าคงไม่หลีกเลี่ยงที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบ เพราะสมัยเมื่อปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ก็ได้แจ้งบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินต่อ ป.ป.ช. เพราะทราบว่าเป็นระเบียบที่จะต้องปฏิบัติ”

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงได้มีหนังสือเตือนให้นายเสวต ทองรัมย์ ชี้แจงข้อเท็จจริงพร้อมทั้งระบุโทษของการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๕ ของรัฐธรรมนูญให้นายเสวต ทองรัมย์ ทราบอีกครั้งหนึ่ง ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช. ๐๐๐๖/๕๑๐ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ ซึ่งนายเสวต ทองรัมย์ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ ชี้แจงมาว่า “ตามหนังสือ ป.ป.ช. ที่ ปช. ๐๐๐๖/๓๘๓ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๓ ขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริง กรณีข้าพเจ้าได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งข้าพเจ้าได้มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๓ มาแล้ว และต่อมาได้รับหนังสือจากสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช. ๐๐๐๖/๕๑๐ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ เตือนขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีเดียวกันนี้ เนื่องจากสำนักงาน ป.ป.ช. ยังไม่ได้ทราบข้อเท็จจริงแต่อย่างใด ข้าพเจ้าขอส่งสำเนาหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๓ มาพร้อมกับหนังสือนี้แล้ว” ทั้งนี้ นายเสวต ทองรัมย์ ก็มีได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่อย่างใด

ข้อ ๕ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๔ แล้วเห็นว่า นายเสวต ทองรัมย์ ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองได้เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๑ นายเสวต ทองรัมย์ จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด การที่นายเสวต ทองรัมย์ มีได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ โดยชี้แจงว่าไม่ทราบว่าตนมีหน้าที่ เช่นนั้นเมื่อพิจารณาประกอบกับพฤติการณ์ของนายเสวต ทองรัมย์ ที่ยังคงมีได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ทั้งๆ ที่ทราบดีแล้วว่าตนมีหน้าที่ จึงแสดงให้เห็นได้ว่า คำชี้แจงของนายเสวต ทองรัมย์ ไม่มีน้ำหนักให้น่าเชื่อถือ ที่ประชุมจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๓

เสียงว่า นายเสวต ทองรัมย์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ  
กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ตามที่กำหนดไว้ใน  
รัฐธรรมนูญ

จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่านายเสวต ทองรัมย์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน  
และหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามที่กำหนด  
ไว้ในรัฐธรรมนูญและห้ามมิให้นายเสวต ทองรัมย์ ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่  
วันที่พ้นจากตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ผู้ถูกร้องไม่ชี้แจงแต่อย่างใด

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายเสวต ทองรัมย์ ผู้ถูกร้องเป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติ  
ระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการ  
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสมชาย สุนทรวัฒน์) จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ  
มาตรา ๒๕๑ (๕) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตร  
ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในระยะเวลาที่กำหนด  
ตามมาตรา ๒๕๒ ผู้ถูกร้องเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๑ จึงต้องยื่นบัญชีแสดงรายการ  
ทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายในวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ต่อมาผู้ถูกร้องได้พ้นจาก  
ตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด้วยการลาออก เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน  
๒๕๔๑ จึงต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งภายในวันที่ ๓๐  
มิถุนายน ๒๕๔๑ และต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีที่พ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี  
ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๒ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน  
ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งกรณีเข้ารับตำแหน่ง  
ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการ  
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์  
ครบหนึ่งปี

พิเคราะห์แล้ว เมื่อนายเสวต ทองรัมย์ ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการ  
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ จึงมีหน้าที่ยื่น  
บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง  
และกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ บัญญัติ แต่ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชี  
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งให้

ผู้ถูกร้องทราบว่าผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ถึง ๒ ครั้ง แต่ผู้ถูกร้องก็มิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องมีเจตนาไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกรณีเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ผู้ถูกร้องจึงต้องพ้นจากตำแหน่งและถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง แต่ผู้ถูกร้องได้พ้นจากตำแหน่งแล้ว โดยการลาออกเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๑ จึงไม่จำเป็นต้องสั่งให้พ้นจากตำแหน่งอีก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงวินิจฉัยว่า นายเสวต ทองรัมย์ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ จึงห้ามมิให้นายเสวต ทองรัมย์ ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง คือวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องลาออกจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ